

BAHÁ'I NEMZETKÖZI KÖZÖSSÉG

KI FORMÁLJA A JÖVŐT?
ELMÉLKEDÉS A XX. SZÁZADRÓL

1999. május

KI FORMÁLJA A JÖVŐT?

ELMÉLKEDÉS A XX. SZÁZADRÓL

1992. május 28-án a brazil Képviselőház ünnepi ülésre gyűlt össze, hogy megemlékezzen Bahá'u'lláh elhunytának századik évfordulójáról, kinek befolyása a világ társadalmi és intellektuális térképén egyre ismerősebb vonássá válik. Egység-üzenete nyilvánvalóan mélyen megérintette a brazil törvényhozókat. Az ülésen a parlamentben képviselt összes párt szószólói elismeréssel adóztak egy olyan írásba foglalt életműnek, melyet az egyik küldött úgy jellemezett, mint "a leghatalmasabb vallásos mű egyetlen Személy tollából", vagy amint egy másik kifejezte: a bolygó jövőjének olyan tervezete, mely "az anyagi határokon túlmutatva az emberiség egészét átfogja, a kicsinyes nemzetiségi, faji, korlátokbéli vagy vallási megkülönböztetések nélkül." [1]

Ez a tisztelgés annál is megdöbbentőbb volt, mivel szülőföldjén Bahá'u'lláh művét szigorúan elítéli a mohamedán papság, mely Iránban uralkodik. A XIX. század közepén a papok elődei száműzték és tartották fogságban Bahá'u'lláh-t, és okozták ezek lemészárlását, akik osztották az emberi élet és társadalom átformálásának általa hirdetett eszméit. Még a Braziliában tartott megemlékezés idején is, ugyanaz a hit, mely a világ többi részén magas szintű elismerést nyert, az Iránban élő 300.000 bahá'í számára üldöztetést, jogfosztottságot, és oly sok esetben börtönt és halált jelentett. Hasonló ellenállás jellemezte a különböző totalitárius rendszerek viselkedését az elmúlt évszázadban.

Mi ezeknek az eszméknek a természete, mely ilyen ellentétes reakciókat váltott ki?

I

Bahá'u'lláh üzenetének központi gondolata annak magyarázata, mely szerint a valóság és azon törvények, melyek ezen valóságot irányítják, alapvetően lelki természetűek. Nemcsak az egyént tekinti szellemi lénynek, "gondolkodó léleknek", de ahhoz is ragaszkodik, hogy az egész vállalkozás, amit mi civilizációnak nevezünk, önmagában véve is egy lelki fejlődési folyamat, melynek során az emberi elme és szív egyre összetettebb és hatékonyabb eszközöket hoz létre, hogy kifejezze a benne rejlő erkölcsi és intellektuális képességeket.

A materializmus uralkodó dogmáit elutasítván Bahá'u'lláh a történelmi folyamat vele szembenálló értelmezését hangsúlyozza. Az emberiség, a tudat fejlődésének csúcaként, olyan stádiumokon halad keresztül, mely analóg a tagjainak életében fellelhető csecsemő-, gyermek- és serdülőkorral. Ezen utazás elvezetett minket az egyesült emberi fajként való régen várt felnőtté válás küszöbéhez. A háborúk, kizsákmányolás és előítéletek, melyek a fejlődés éretlen állomásait jellemezték, nem szabad, hogy elkeseredést okozzanak, hanem arra kell ösztönözzenek, hogy felvállaljuk a kollektív felnőtté válás felelősségét.

Bahá'u'lláh kora politikai és vallási vezetőihez szólván kijelentette, hogy az akkori generáció számára még felfoghatatlan, de felmérhetetlen erejű új képességek ébrednek a föld népeiben, amelyek hamarosan át fogják alakítani bolygónk anyagi létét. Létfontosságú, mondta, hogy az eljövendő anyagi előrehaladás az erkölcsi és társadalmi fejlődés

eszköze legyen. Ha a nemzeti és szektás konfliktusok ezt megakadályozzák, akkor az anyagi fejlődés nemcsak előnyöket hoz majd magával, hanem elképzelhetetlen gonoszságokat is. Bahá'u'lláh némely figyelmeztetése félelmetes visszhangokat ébreszt korunkban: *“Furcsa és megdöbbentő dolgok léteznek a földben”* – figyelmeztetett. – *„Ezek a dolgok képesek arra, hogy megváltoztassák a föld atmoszféráját s az általuk okozott szennyeződés halálos.”* [2]

II

A központi szellemi kérdés, mondja Bahá'u'lláh, amely minden embert érint, bármi legyen is nemzetisége, vallása vagy etnikai eredete, egy olyan globális társadalom alapjainak lefektetése, amely képes az emberi természet egységességet tükrözni. A föld népeinek egyesítése nem egy távoli utópisztikus jövőkép és végső soron nem is a választási lehetőség kérdése. Ez a társadalom fejlődési folyamatának következő, elkerülhetetlen állomása, mely felé a jelen és a múlt összes tapasztalatai kényszerítenek minket. Amíg ezt a kérdést nem vetjük fel és nem foglalkozunk vele, a földünket sújtó bajok egyikére sem találhatjuk meg a megoldást, hiszen a kornak, amelybe léptünk, alapvető kihívásai egytől egyig globálisak és egyetemesek, nem pedig egyediek és helyiek.

Bahá'u'lláh írásainak sok, az emberiség nagykorúvá válását taglaló részében jelenik meg a fény mint metafora, melynek segítségével ragadja meg az egység átformáló erejét: *“Oly hatalmas az egység fénye, hogy képes bevilágítani az egész földet...”* [3]. Ez az állítás a jelen történelmet egy olyan távlatba helyezi, amely élesen különbözik a huszadik század végén uralkodótól. Arra készítenek minket, hogy megtaláljuk – korunk összeomlásai és szenvedései közepette – azon erők mozgatóit, melyek felszabadítják az emberi tudatot, hogy fejlődésének új szakaszába érkezzen. Felszólít minket, hogy újra vizsgáljuk meg az elmúlt száz év történéseit és azt, hogy ezen fejlemények milyen hatást gyakoroltak a népek fajok, nemzetek és közösségek heterogén tömegére, akik mindezeket átélték.

Ha, mint azt Bahá'u'lláh állítja, *“az emberiség jóléte, békéje és biztonsága elérhetetlen, hacsak és mígnem egysége szilárdan meg nem alapíttatik”* [4], érthető, hogy a bahá'ioiok miért látják a XX. századot, – minden katasztrófájával együtt – mint a *“fény századát”* [5]. Hiszen ez a száz év egy átalakulás tanúja volt, melynek során a föld lakossága tervezni kezdte közös jövőnkét, és másképpen kezdtünk viszonyulni egymáshoz. Mindezt az egyesülési folyamat fémjelzi. A létező intézmények erejét meghaladó föld-indulások arra kényszerítették a világ vezetőit, hogy olyan új, globális szervezeti rendszereket kezdjenek létrehozni, amelyek a század elején még elképzelhetetlenek lettek volna. Ahogy ez a folyamat elindult, megtörtént azoknak a szokásoknak és viselkedési formáknak a gyors elmosódása, amelyek embereket és nemzeteket elválasztottak a viszálykodás évszázadai során, és melyek a látszat szerint az elkövetkezendő korszakokban is folytatódtak volna.

A század közepén ez a két folyamat olyan áttörést hozott, melynek jelentőségét csak a jövő generációi fogják igazán értékelni. A II. világháború következményeinek kábultságában távolba tekintő vezetők végül lehetőséget láttak arra, hogy az Egyesült Nemzetek szervezetén keresztül elkezdjék megszilárdítani a világrend alapjait. A haladó gondolkodók által régen megálmodott nemzetközi megállapodások új rendszere és a hozzájuk kapcsolódó szakosított szervek most olyan döntő fontosságú erővel ruháztattak fel, mely tragikus módon megtagadtatott a sikertelen Népszövetségtől. A század előrehaladtával a nemzetközi békefenntartás rendszere kezdetleges erejét egyre jobban gyakorolta oly

módon, hogy meggyőzően bizonyítsa, mit képes megvalósítani. Ezzel együtt a világban egyre nagyobb teret nyertek a kormányzás demokratikus intézményei. Bár a gyakorlati hatások még mindig lehangolóak, ez semmiképpen sem kicsinyíti a történelmi és visszafordíthatatlan irányváltást, mely az emberi viszonyok szervezésében történt.

Ahogy a világrend ügye, úgy az emberek jogai is változtak. A megdöbbentő szenvedések leleplezése, melyeknek az emberi gonoszság áldozatai voltak kitéve a háború alatt, világszerte megrázkódtatást keltettek – és olyat, amit csak a szégyen mély érzéseként lehet meghatározni. Ebből a traumából egy új erkölcsi elkötelezettség született, mely hivatalosan az Egyesült Nemzetek Emberjogi Bizottsága és a hozzá kapcsolódó ügynökségek munkájában intézményesült. Ezen fejlemény elképzelhetetlen lett volna azon XIX. századi uralkodók számára, akikhez Bahá'u'lláh ebben a témában szólt. Ezáltal felhatalmazván, egyre nagyobb számú civil szervezet alakult, hogy biztosítsa az Emberi Jogok Egyetemes Nyilatkozatának hivatalos nemzetközi irányvonal alapjaként való elfogadását és ennek ily módon történő érvényre juttatását.

A gazdasági életben párhuzamos folyamat zajlott le. A század első felében, a nagy gazdasági válság pusztító hatásának köszönhetően, sok kormány olyan törvényeket fogadott el, amelyek társadalmi jóléti programokat és pénzügyi felügyeleti rendszereket, tartalékalapokat és kereskedelmi szabályokat hívtak életre azon célból, hogy megvédjék társadalmukat egy ilyen pusztítás megismétlődésétől. A II. világháborút követő időszakban olyan intézményeket alapítottak, melyeknek globális a működési tere: a Nemzetközi Monetáris Alapot, a Világbankot, az Általános Vámtarifa és Kereskedelmi Egyezményt, és olyan fejlesztési szervek hálózatát, melyek a bolygó anyagi jólétét ésszerűsítik és segítik elő. A század végén – bármi is a szándék és bármilyen éretlenek a jelen generáció eszközei – az emberiség tömegeinek megmutatták, hogy bolygónk anyagi javainak felhasználását alapvetően újra lehet rendezni, a szükségletek teljesen új felfogására adott válaszul.

Ezen fejlemények hatását roppant módon felerősítette a tömegek felé egyre gyorsuló ütemben kiterjesztett oktatás. A nemzeti és helyi kormányok azon hajlandóságától eltekintve, hogy erre a területre sokkal több anyagi erőforrást különítsenek el és a társadalom azon képességétől is, hogy szakmailag jól képzett tanárok óriási csapatait mozgósítsa és képezze ki, két, a XX. század folyamán bekövetkezett nemzetközi szintű előrelépésnek volt kiváltképpen befolyása. Az egyik az oktatási szükségletekre összpontosuló fejlesztési tervek sora volt, melyeket nagy összegekkel finanszíroztak olyan testületek mint a Világbank, kormánysszervek, nagyobb alapítványok, és az Egyesült Nemzetek szervezetének különféle ágai. A másik az információs technológia robbanása volt, amely a föld lakosságát az emberiség összes tudásának lehetséges hasznélvezőjévé tette.

A planetáris méretű szerkezeti újrendezés folyamatát új étellel telítette és erősítette meg a tudatosság alapvető változása. Teljes népességek érezték magukat hirtelen arra kötelezve, hogy szembenézzenek a begyöpösödött elmébéli szokások árával, melyek a konfliktus forrásai – és mindezt a valaha elfogadott gyakorlatnak és magatartásformáknak teljes, világméretű bírálataival szembenézve tegyék. Ennek hatása forradalmi változásokat idézett elő abban, ahogyan az emberek egymásra tekintenek.

A történelem folyamán, például, a tapasztalat azt látszott bizonyítani – és a vallási tanok megerősíteni – hogy a nők természetüknél fogva lényegileg alsóbbrendűek a férfiaknál. Ez az uralkodó felfogás történelmi távlatból nézve egyik napról a másikra hirtelen mindenütt háttérbe szorult. Bármily hosszú és keserves lesz a folyamat, hogy

Bahá'u'lláh azon kijelentését megvalósítsuk, mely szerint a nők és férfiak minden tekintetben egyenlőek, bármiféle ezzel ellenkező nézet szellemi és morális támogatottsága egyre jobban csökken.

Az emberiség egy másik önmagáról képzett, megrögzött nézete az elmúlt évezredekben az etnikai megkülönböztetés dicsőítése volt, mely az utóbbi századokban különböző faji rögeszmékké csontosodott. Történelmi távlatból nézve lélegzetelállító gyorsasággal vált az emberi faj egységének gondolata a nemzetközi rend vezérelvévé a huszadik században. Azokat az etnikai háborúskodásokat, melyek a világ sok részén tovább pusztítanak, senki sem tekinti már a népek közötti kapcsolatok természetes megnyilvánulásainak, hanem szándékos tévelygéseknek, melyeket hatásos nemzetközi ellenőrzés alá kell vetni.

Az emberiség hosszú gyermekkorán át általános feltételezés volt – ismét az egyházak teljes támogatásával –, hogy a szegénység a társadalmi rend örökös és megváltoztathatatlan része. Ez a beállítottság, melyre minden valaha ismert gazdasági rendszer alapult, most egyetemes visszautasításra talál. A kormányokat ma már mindenütt úgy tekintik, legalábbis elméletben, mint alapvetően a társadalom minden tagjának jólétéért felelős megbízott testületeket.

Különösen jelentős volt – az emberi indítékok gyökereivel való szoros összefüggése lévén – a vallási előítéletek gyengülése. A “Vallások Parlamentjével” kezdve, mely a 19. század végén nagy érdeklődést keltett, a vallások közötti párbeszéd és együttműködés a szekularizáció hatását erősítve megingatta az egyházi tekintély valaha áthatolhatatlan falait. A vallási nézetek változását vizsgálva, melyen az elmúlt száz évben keresztülmentek, utólag még a fundamentalista reakció jelenlegi kitörései sem tekinthetők másnak, mint kétségbeesett utóvédharcnak a szektáriánus fennhatóság elkerülhetetlen felbomlása ellen. Bahá'u'lláh szavaival: *“Semmi kétség nem lehet, hogy a világ népei, bármilyen fajhoz vagy valláshoz tartozzanak is, ihletüket egyetlen mennyei forrásból nyerik, és egy Isten alattvalói.”* [6]

E kritikus évtizedek alatt az emberi értelem alapvető változásokon ment keresztül a világegyetem fizikai működéséről alkotott nézeteiben is. A század első felében született meg a relativitás és a kvantum-mechanika elmélete – mindkettő szorosan összefügg a fény természetével és működésével –, mely forradalmasította a fizikát, és egészen új irányba terelte a tudományos fejlődést. Nyilvánvalóvá vált, hogy a klasszikus fizika a jelenségeket csak egy bizonyos határon belül tudja megmagyarázni. Hirtelen feltárult egy ajtó mind a világegyetem parányi összetevői, mind a nagy kozmikus rendszerek tanulmányozása felé. Ennek következményei messze túlmutattak a fizikán, megrendítve egy olyan világnézet alapjait, mely a tudományos gondolkodást évszázadokon át meghatározta. Örökre eltűnt az óraműhöz hasonló, mechanikus világegyetem képzete ugyanúgy, mint a vizsgáló és a vizsgált alany vagy a szellem és az anyag feltételezett függetlensége. Az így megindult, messze a jövőbe mutató tanulmányok alapján az elméleti tudomány most kezdi vizsgálni annak a lehetőségét, hogy a cél és az értelem a világegyetem természetének és működésének valóban belső mozgató ereje/lényegi elemei.

Ezen elméleti változások nyomán az emberiség olyan korszakba lépett, melyben a természettudományok együttműködése – fizika, kémia, biológia és az ökológia születőben lévő tudománya – lélegzetelállító lehetőségeket nyitott az élet jobbítására. Hasznuk drámai módon vált világossá olyan életbevágó területeken, mint a mezőgazdaság vagy a

gyógyászat, éppúgy, mint az új energiaforrások feltárásában elért sikereké. Egyidejűleg, az anyagtudomány új területe speciális eszközök tömegét állította elő, melyek a század elején még ismeretlenek voltak – műanyagok, üvegszálak, szénszálak.

A tudomány és technológia ilyen fejlődése hatásában kölcsönös volt. A homokszem – a legszerényebb és látszólag legértéktelenebb anyag – szilikon-lapocskaként és optikailag tiszta üveggé születt újjá, mely lehetővé tette a világot átfogó kommunikációs hálózatok megteremtését. Ennek és az egyre kifinomultabb műholdas rendszerek telepítésének a segítségével az egész emberi faj felhalmozott tudása kezd megkülönböztetés nélkül mindenütt és mindenki számára elérhetővé válni. Előrelátható, hogy a következő évtizedekben a telefon, a televízió és a számítógépes technológia az információ és kommunikáció egyetlen, egyesült rendszerét fogja alkotni, melynek olcsó használati eszközei elérhetőek lesznek a tömegek számára. Aligha lehet eltúlozni a pszichológiai és társadalmi következményeket, ha majd egyetlen, nagyban elektronikus impulzusok által létező világpénz váltja fel a ma használatos pénzeszközök zűrzavarát, melyek sokak számára a nemzeti büszkeség utolsó erődét jelentik.

Valóban, a huszadik század forradalmának egyesítő hatása sehol sem nyilvánvalóbb, mint a tudomány és a technológia terén bekövetkezett változások következményeiben. A legnyilvánvalóbb vonatkozásban az emberi faj már rendelkezik azokkal az eszközökkel, melyek az egyre érettebb tudatosság által megkövetelt látnoki célok megvalósításához szükségesek. Mélyebbre nézve, ez a képesség a föld minden lakója számára potenciálisan elérhető, tekintet nélkül fajra, kulturális vagy nemzeti hovatartozásra. *“Egy új élet”*, ahogy Bahá’u’lláh prófétaileg látta, *“moccan most a föld minden népében; s még sincs senki, aki okát feltárta és célját megfejtette volna.”* [7] Ma, több, mint száz évvel e szavak leírása után kezd derengeni gondolkodó elmékben mindenhol az azóta történetek jelentősége.

III.

A most befejeződő történelmi korszak által hozott változásokat értékelve tagadhatatlan a sötétség, mely ezeket kísérte és az eredményekre éles árnyat vet: kiszolgáltatott emberi lények millióinak tudatos elpusztítása; olyan új, pusztító erejű fegyverek feltalálása és használata, melyek képesek teljes népeket megsemmisíteni; ideológiák felemelkedése, melyek egész nemzetek lelki és intellektuális életét fojtották el; a bolygó természeti egyensúlyának olyan mértékű károsítása, melynek helyreállítása évszázadokba kerülhet; és a kimondhatatlanul nagyobb kár, mely gyermekek generációit érte, akiket arra tanítottak, hogy az erőszak, a szemérmertlenség és az önzés a személyes szabadság diadala. Ezek csak a legszembeeszkőbbek a bajok olyan hosszú listájából, mely páratlan a történelemben, és amelynek leckéit korunk örökségül hagyja a minket követő tisztább nemzedékek neveléséhez.

A sötétség azonban nem egy valójában létező, még kevésbé önéletű jelenség. Nem oltja ki és nem csökkenti a fényt, csak megmutatja azokat a területeket, melyeket a fény még nem ért el vagy nem eléggé világít meg. Egy érettebb és elfogulatlanabb kor történészei kétségtelenül így tekintenek majd vissza a huszadik századi civilizációra. Az állati természet kegyetlensége, mely ezekben a kritikus években elszabadult és időnként az egész társadalom túlélését látszott veszélyeztetni, valójában nem akadályozta meg az emberi tudat alkotó képességeinek folytonos kibontakozását. Ellenkezőleg. A század előrehaladásával egyre többen ráébredtek, milyen üres elvek mellett kötelezték el magukat, és milyen alaptalanok voltak a félelmek, melyek őket alig csak néhány évvel korábban

rabul ejtették.

“*Páratlan ez a nap*”, jelenti ki Bahá’u’lláh, “*mert olyan, mint letűnt korokba és századokba látó szem, és mint az idők sötétségébe világító fény.*” [8]. Ebből a szemszögből nézve nem a sötétség a lényeges, mely lassította és beárnyékolta ennek a most véget érő kivételes száz évnek az eredményeit. Sokkal inkább az a kérdés, hogy mennyi szenvedést, mennyi nyomorúságot kell még fajunknak elviselnie, mielőtt teljes szívből elfogadjuk, hogy a szellemi természetünk tesz egy néppé minket, és bátran nekilátunk a jövőnk tervezésének a keserves tapasztalatok fényében.

IV.

A Bahá’u’lláh írásaiban kidolgozott, a jövő civilizációjának fejlődésére vonatkozó tervezet megkérdőjelez számos olyan eszmét, mely mai világunkban alapvetőnek és megváltoztathatatlanak tűnik. A fény századában elért áttörések egy egészen másfajta világ felé nyitották meg az ajtót. Ha a társadalmi és intellektuális fejlődés valójában a létben rejlő erkölcsi értelem kivetülése, akkor az elvek nagy része, mely a döntéshozatal jelenlegi mechanizmusát meghatározza, végzetesen téves. Ha az emberi tudat természete lényegében szellemi – amint ennek az emberek túlnyomó többsége ösztönösen mindig is tudatában volt – akkor fejlődésének szükségleteit nem lehet megérteni vagy kielégíteni a valóság olyan értelmezésével, mely dogmatikusan az ellenkező feltételezéshez ragaszkodik.

Bahá’u’lláh jövő-konceptiója a jelenkori civilizáció egyetlen aspektusát sem kérdőjelezi meg olyan keményen, mint az individualizmus uralkodó kultuszát, mely szinte a világ minden részén elterjedt. “*A boldogság keresése*”, melyet olyan kulturális erők táplálnak, mint politikai ideológia, akadémiai elitizmus és a fogyasztói gazdaság, utat nyitott az erőszakos és majdnem határtalan személyes érvényesülésnek. A morális következmények az egyénre és a társadalomra nézve egyaránt korrodáló hatásúak, és a betegségek, a drogfüggőség és más jól ismert századvégi kórok szempontjából egyenesen lesújtóak. Az emberiség megszabadítása egy ilyen alapvető és mindent átható tévedéstől azt jelenti, hogy meg kell kérdőjeleznünk a huszadik század néhány legmélyebben begyökerezett feltételezését a jóról és a rosszról.

Melyek ezek az axiómák, ezek a meg nem vizsgált feltételezések? A legnyilvánvalóbb az a meggyőződés, hogy az egység egy távoli, szinte elérhetetlen ideál, mellyel csak akkor lehet foglalkozni, ha egy sor politikai viszály valahogy elrendeződött, az anyagi szükségletek valamennyire kielégültek és az igazságtalanságok valamennyire orvosoltak. Ez éppen fordítva van, állítja Bahá’u’lláh. Az elsődleges kór, mely a társadalmat rágja és összes nyavalyáját okozza, az emberi faj széthúzása. Holott az emberi faj megkülönböztető jele éppen az összefogás képessége, és fejlődése mindmáig azon múlt, hogy milyen mértékben volt képes közös, együttes cselekvésre különböző korokban és társadalmakban. A ragaszkodás ahhoz a nézethez, hogy a harc és a viszály az emberi természetben rejlő adottság, semmint berögződött szokások és tanult viselkedések eredménye, az új évszázadra vetít egy olyan tévedést, mely az emberiség történelmét tragikusabban befolyásolta, mint minden más egyedi tényező. “*Tekintsétek a világot*”, tanácsolja Bahá’u’lláh a választott vezetőknek, “*mint az embernek testét, mely ugyan teremtésekor teljes, egész és tökéletes, ám azóta külön-külön okból számos nagy nyavalyától és betegségtől szenved.*” [9].

Az egység gondolatával szorosan összefügg a másik nagy morális kihívás, melynek növekvő sürgősségét a múlt század nyilvánvalóvá tette. Isten szemében *“minden dolgok közül első az Igazság szeretete”*, jelenti ki Bahá’u’lláh [10]. Az igazságosság teszi képessé az egyént, hogy saját szemével lássa a valóságot és ne a másokéval; az igazságosság által nyer a kollektív döntéshozatal olyan jogosultságot, mely egyedül tudja a gondolat és tett egységét biztosítani. Bármilyen örvendetes is a nemzetközi intézmények rendszere, mely a huszadik század szívzaggató tapasztalatai alapján kialakult, tartós befolyása azon morális elvek elfogadásán múlik, melyekre épült. Ha az emberiség teste valóban egy és oszthatatlan, akkor a vezető intézmények tekintélye lényegében meghatalmazáson alapszik. Minden egyes személy az egész emberiségre van bízva, mikor világra jön, és ez az emberi létnek az a jellemzője, ami azon társadalmi, gazdasági és kulturális jogok valódi alapját képezi, amelyeket az ENSZ alapokmánya és kapcsolódó dokumentumai is kifejeznek. Igazságosság és egység kölcsönösen hatnak egymásra. *“Az igazságosság célja”*, írta Bahá’u’lláh, *“hogy egységet teremtsen az emberek között. Az isteni bölcsesség óceánja hullámzik e magasztos szóban, míg a világ minden könyve nem képes befogadni belső jelentőségét.”* [11].

Amint a társadalom, bár kételkedve és félénken, lassan elkötelezi magát az említett és hasonló morális elvek mellett, a legjelentősebb szerep, amit az egyénnek nyújtani fog, a szolgálat. Az emberi élet látszólagos ellentmondásainak egyike az, hogy az én fejlődése elsősorban olyan nagyobb vállalkozások melletti elkötelezettségtől függ, melyekben – még ha csak átmenetileg is – az én háttérbe szorul. Egy olyan korban, amikor életkörülményeitől függetlenül mindenkinek lehetősége nyílik, hogy érdemben részt vegyen a társadalmi rend alakításában, a közjó szolgálatának eszménye teljesen új jelentőséget nyer. Az önmegvalósítás és a szerzés életcélja nyilvánítása nem más, mint az emberi természet állati oldalának erősítése. Az egyén megváltását hirdető egyszerű receptek sem elégitik már ki olyan generációk vágyakozását, melyek mély bizonyossággal rájöttek, hogy a valódi beteljesülésnek éppúgy köze van ehhez a világhoz, mint a következőhöz. *“Soha nem nyugvón törődjétek azon kornak szükségleteivel, melyben éltek, és megfontolásaitokat gyűjtsétek annak követelményei és elvárásai köré”* - tanácsolja Bahá’u’lláh [12].

Ez a perspektíva lényeges következtetésekkel jár az emberi ügyek intézését illetően. Nyilvánvaló például, hogy a nemzetállam, bármilyen fontos volt is a múltban, minél tovább marad meg az emberiség sorsát meghatározó döntő szerepében, annál inkább késlelteti a világbéke létrejöttét, és annál nagyobb szenvedést okoz a föld lakóinak. Az emberiség gazdasági életében bármi nagy áldásokat hozott a globalizáció, világos, hogy ugyanakkor az autokratikus hatalom soha nem látott összpontosulását is létrehozta, melyet nemzetközi demokratikus ellenőrzés alá kell vetni, hogy ne vezessen számtalan milliók nyomorúságához és reményvesztéséhez. Hasonlóképpen az információs és kommunikációs technológiában elért történelmi jelentőségű áttörés, mely a társadalmi fejlődés elősegítésének és az összetartozás-érzés erősítésének oly erős eszköze lehetne, ugyanolyan erővel más irányba fordíthatja és eldurvíthatja azt a hajtóerőt, mely elengedhetetlen e folyamat szolgálatában.

V.

Bahá'u'lláh az Isten és az emberiség közötti új kapcsolatáról beszél, mely összhangban áll az emberi faj felderengő érettségével. A végső Valóság, mely a világmindenséget teremtette és fenntartja, az emberi elme számára örökre elérhetetlen marad. Az emberiség ehhez fűződő tudatos kapcsolata – amilyen mértékben ez lehetséges volt – a nagy vallások alapítói befolyásának köszönhető. Ilyenek voltak Mózes, Zoroaszter, Buddha, Jézus, Mohamed és korábbi prófétai személyek, kiknek neve többnyire feledésbe merült. Válaszolva ezekre az isteni felhívásokra, a Föld népei fokozatosan kifejlesztették szellemi, intellektuális és morális képességeiket, melyek együttesen formálták ki a civilizált emberi jellemet. Ezen sok ezer éves kumulatív folyamat most elérte azt a stádiumot, mely oly jellemző minden evolúciós fejlődés döntő fordulópontjaira, amikor is hirtelen korábban elképzelhetetlennek tartott lehetőségek jelennek meg: *“Ez az a Nap”, biztosít Bahá'u'lláh, “melyen Istennek legnagyobb kegyei az emberekhez eljutának, a Nap, melyen csodálatos kegyelme minden teremtett lelket áthatott.”* [13].

Bahá'u'lláh szemével tekintve a törzsek, népek és nemzetek történelme valójában a végéhez ért. Aminek ma tanúi vagyunk, az emberiség történelmének kezdete, egy olyan emberi faj történelméé, mely egységének tudatában van. A civilizáció folyamatának ezen fordulópontján Bahá'u'lláh írásai magának a civilizáció folyamatának és természetének új meghatározását adják, és a prioritások átrendezését jelentik. Ezek célja, hogy visszavezessenek bennünket a szellemi tudatossághoz és felelősséghez.

Bahá'u'lláh írásaiban semmi sem táplálja az illúziót, hogy a kitűzött változások könnyen be fognak bekövetkezni. Ellenkezőleg. Amint a huszadik század eseményei már megmutatták, évezredek óta meggyökerezett szokások és viselkedési minták nem tűnnek el sem önként, sem egyszerűen a nevelés vagy törvények hatására. Az egyén vagy a társadalom életében az alapvető változások többnyire mély szenvedések és kibírhatatlan nehézségek árán jönnek létre, melyek legyőzése semmi más módon nem lehetséges. Pontosan ilyen óriási megpróbáltatás szükséges ahhoz, figyelmeztet Bahá'u'lláh, hogy a föld különböző népei egyé váljanak.

A valóság természetére vonatkozó szellemi és materialista felfogások összeegyeztethetetlenek és ellenkező irányba vezetnek. Az új század elejére az utóbbiak már messze túlvezették a boldogtalan emberiséget azon a ponton, ahol az ésszerűség, sőt az emberi jólét illúziója valamikor még fenntartható volt. Minden múltó nappal sűrűsödnek a jelek, hogy az emberek mindenütt egyre nagyobb számban ébrednek ennek tudatára.

A mindenütt elterjedt vélemény dacára az emberi faj nem egy üres tábla, melyre az emberek felett uralkodó kiváltságosok szabadon felvésztik saját kívánságaikat. A szellem forrásai ott és úgy törnek fel, ahogy akarnak. A jelen társadalom törmelékei nem torlaszthatják el őket végtelenségig. Nem kell prófétának lenni a felismeréshez, hogy az új század első éveiben tanúi leszünk olyan energiák és törekvések felszabadulásának, melyek végtelenül erőteljesebbek, mint a felhalmozott eddigi gyakorlat, hamisság és szenvedélyes ragaszkodás a múlthoz, mely mindeddig elfojtotta kifejezésüket.

Bármily nagy lesz a megrázkódtatás, a korszak, melybe az emberiség most belép, eddig nem látott lehetőségeket nyújt minden egyénnek, intézménynek és közösségnek, hogy kivegye részét a bolygó jövőjének alakításában. *“A jelenlegi rend hamarosan felgöngyöltetik”,* szól Bahá'u'lláh biztató ígérete, *“és új terítetik ki helyébe.”* [14].

Források:

1. Luis Gushiken és Rita Camata országgyűlési képviselők felszólásai. "Sessão Solene da Câmara Federal em Homenagem ao Centenário da Ascensão de Bahá'u'lláh", Brasília, 28 May 1992.
2. Bahá'u'lláh, Tablets of Bahá'u'lláh Revealed after the Kitáb-i-Aqdas (Bahá'u'lláh a Kitáb-i-Aqdas Kinyilatkoztatása Utáni Táblái) Wilmette: Bahá'í Publishing Trust, 1997. 69. oldal
3. Bahá'u'lláh, Epistle to the Son of the Wolf (Levél a Farkas Fiához) Wilmette: Bahá'í Publishing Trust, 1988. 14. oldal
4. Bahá'u'lláh, Gleanings from the Writings of Bahá'u'lláh, (Gyöngyszemek Bahá'u'lláh Írásaiból) CXXXI. rész
5. 'Abdu'l-Bahá, The Promulgation of Universal Peace: Talks Delivered by 'Abdu'l-Bahá during His Visit to the United States and Canada in 1912, (Az Egyetemes Béke Kihirdetése, 'Abdu'l-Bahá Beszédei az 1912-es Egyesült Államokbeli és Kanadai Útja Során) Wilmette: Bahá'í Publishing Trust, 1982. rev. ed. 74, 126. oldalak
6. Bahá'u'lláh, Gleanings from the Writings of Bahá'u'lláh, (Gyöngyszemek Bahá'u'lláh Írásaiból) CXI. rész
7. Bahá'u'lláh, Gleanings from the Writings of Bahá'u'lláh, (Gyöngyszemek Bahá'u'lláh Írásaiból) XCVI. rész
8. Bahá'u'lláh, idézve Shoghi Effendi által, The Advent of Divine Justice (Az Isteni Igazság Eljövetele) Wilmette: Bahá'í Publishing Trust, 1990. 79. oldal
9. Bahá'u'lláh, Gleanings from the Writings of Bahá'u'lláh, (Gyöngyszemek Bahá'u'lláh Írásaiból) CXX. rész
10. Bahá'u'lláh, The Hidden Words, (Rejtett Szavak) Arab rész, 2. vers
11. Bahá'u'lláh, Tablets of Bahá'u'lláh Revealed after the Kitáb-i-Aqdas (Bahá'u'lláh a Kitáb-i-Aqdas Kinyilatkoztatása Utáni Táblái) Wilmette: Bahá'í Publishing Trust, 1997. 67. oldal
12. Bahá'u'lláh, Gleanings from the Writings of Bahá'u'lláh, (Gyöngyszemek Bahá'u'lláh Írásaiból) CVI. rész
13. Bahá'u'lláh, Gleanings from the Writings of Bahá'u'lláh, (Gyöngyszemek Bahá'u'lláh Írásaiból) IV. rész
14. Bahá'u'lláh, Gleanings from the Writings of Bahá'u'lláh, (Gyöngyszemek Bahá'u'lláh Írásaiból) IV. rész